

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ**

**«ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО»
(для бакалаврів)**

Київ – 2016

Підготовлено доцентом кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Кісілевич-Чорнойван О.М.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол № 4 від 22.12.2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту права Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол №12/2 від 27.12.2016 р.)

Кісілевич-Чорнойван О.М. Навчальна програма дисципліни «Торговельне право» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2016.- 22 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Торговельне право», теми контрольних робіт, вказівки до виконання контрольної роботи, питання для самоконтролю та список літератури.

Пояснювальна записка

В умовах активного розвитку ринкової економіки значно зросла роль правових норм які, з одного боку, повинні сприяти розвитку торговельної діяльності, а з іншого, – упорядковувати відносини, які виникають при здійсненні торговельної діяльності.

Торговельне право представляє собою функціональну підгалузь приватного права, норми якої регулюють майнові і пов'язані з ними особисті немайнові стосунки між особами, що здійснюють підприємницьку діяльність, або з їх участю, засновані на рівності, автономії волі і майнової самостійності їх учасників.

Мета навчальної дисципліни «Торговельне право»: ознайомити студентів із загальнотеоретичними аспектами торгового права; ознайомити студентів із загальними положеннями окремих аспектів торговельного права; сформувати у студентів правничий світогляд, правосвідомість і правову культуру правознавця. юридичне мислення; навчити студентів застосовувати теоретичні правничі знання на практиці; навчити студентів самостійно поглиблювати і оновлювати правничі знання.

Завдання навчальної дисципліни «Торговельне право» сприяти засвоєнню студентами теоретичних положень науки торговельного права; ознайомити студентів із загальними положеннями речового, зобов'язального, сімейного та спадкового права зарубіжних країн; ознайомити студентів із основними тенденціями розвитку правового регулювання торговельних відносин; навчити студентів користуватися правовою термінологією у сфері регулювання торговельних відносин; навчити студентів застосовувати правові знання з зарубіжних систем права для оцінювання юридичних фактів; сприяти одержанню навиків застосування у практичній діяльності отриманих знань і норм торговельного права для вирішення конкретних завдань.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
«ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО»

№ п/п	Назва змістового модуля і теми
I	<p style="text-align:center"><u>Змістовий модуль 1.</u></p> <p style="text-align:center">Загальнотеоретичні аспекти торговельного права</p> <p>Тема 1. Поняття та джерела торговельного права.</p> <p>Тема 2. Суб'єкти торговельного права.</p> <p>Тема 3. Об'єкти торгового обігу та способи їх індивідуалізації.</p> <p>Тема 4. Загальна характеристика договору в сфері торгівлі.</p> <p style="text-align:center"><u>Змістовий модуль 2.</u></p> <p style="text-align:center">Окремі питання особливої частини торговельного права</p> <p>Тема 5. Договори купівлі-продажу та поставки товарів.</p> <p>Тема 6. Договір про надання послуг. Комерційне посередництво.</p> <p>Тема 7. Договір майнового найму.</p> <p>Тема 8. Договір підряду.</p> <p>Тема 9. Договір перевезення та транспортної експедиції.</p> <p>Тема 10. Кредитно-розрахункові відносини в сфері торгівлі.</p> <p>Тема 11. Позадовісні зобов'язання в торговому праві.</p>
	Разом годин: 75

ЗМІСТ
дисципліни
«ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО»
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Загальнотеоретичні аспекти торговельного права

Тема 1. Поняття та джерела торговельного права

Цивільне та торгове право як частина приватного права. Поняття цивільного права в зарубіжних країнах. Відмінність цивільного права в англо — американській та континентальній системі права. Предмет цивільно-правового регулювання. Метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин. Функції цивільного права. Принципи та тенденції розвитку цивільного та торгового права. Відмежування цивільного права від інших галузей сучасного права. Система цивільного права.

Юридичне та економічне уявлення про торгівлю. Співвідношення понять «цивільне право», «комерційне право», «господарське право», «економічне право», «торгове право». Концепції правової природи торгового права. Співвідношення комерційного права з іншими галузями права.

Поняття і предмет науки торгового права. Методи науки торгового права. Принципи торгового права. Взаємодія науки торгового права з іншими правовими науками. Історія розвитку науки торгового права.

Поняття і структура торгового правовідношення. Вплив предмету і методу цивільно-правового регулювання на особливості торгових правовідносин.

Суб'єкти цивільних правовідносин. Держава як суб'єкт торгових правовідносин.

Класифікація торгових правовідносин.

Джерела торгового права України. Місце звичаю в системі джерел торгового права України.

Джерела комерційного права зарубіжних країн: закони, адміністративні акти нормативного характеру, судова практика і торгові звичаї та їх співвідношення в країнах англо-саксонської та романо-германської правової традиції.

Джерела правового регулювання торгового обігу в Європейському Союзі.

Література: [1-28]

Тема 2. Суб'єкти торговельного права

Поняття суб'єкта торгової діяльності. Ознаки комерсанта. Види суб'єктів торгового права. Права та обов'язки комерсанта.

Загальна характеристика допуску комерсантів до торгового обігу. Особливості здійснення торгівлі без реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності.

Загальна характеристика правового положення індивідуального підприємця (комерсанта).

Комерційні організації як суб'єкти торгового права. Правоздатність комерційних організацій. Організаційно-правові форми комерційних юридичних осіб. Порядок і способи створення комерційних організацій.

Види господарських товариств. Виробничі кооперативи. Господарські об'єднання і їх види. Філії і представництва юридичної особи.

Комерсанти, торгові товариства за законодавством Франції, Німеччини, Англії та США.

Форми участі держави в торговому обігу. Опосередкована участь через державні органи, безпосередня участь.

Література: [2-3, 8, 9, 14, 17-20, 22, 26-28]

Тема 3. Об'єкти торгового обігу та способи їх індивідуалізації

Поняття і види об'єктів торгових правовідносин. Речі як об'єкти торгових правовідносин. Класифікація товарів. Засоби виробництва і предмети споживання; рухомі і нерухомі; індивідуально визначені і родові; замінні і незамінні; споживні і неспоживчі; вільні в обороті, вилучені з цивільного обороту та обмежені в цивільному обороті; подільні і неподільні; головні речі і приналежності; плоди і доходи; гроші і цінні папери (акція, облігація, чек, вексель, казначейські зобов'язання, приватизаційні папери). Майно. Значення терміну "майно" в законодавстві.

Цінні папери як об'єкт торгового права.

Гроші як об'єкт торгового права.

Виробнича марка, товарний знак і знак обслуговування, а також найменування місця походження товарів як об'єкти торгового права.

Дії та послуги як об'єкти торгових правовідносин.

Література: [1-4, 14, 17-20, 22, 26-28]

Тема 4. Загальна характеристика договору в сфері торгівлі

Значення договору як регулятора суспільних відносин. Відмінність договору і угоди. Особливості зобов'язальних правовідносин як різновиду цивільних правовідносин. Поняття договору в торговому праві України та інших держав. Суб'єкти, об'єкти і зміст договору.

Види договорів. Система торгових договорів. Договори з участю двох або трьох і більше сторін; договори односторонні і двосторонні; оплатні і безоплатні; консенсуальні і реальні. Попередні договори. Альтернативні та факультативні договори. Договір на користь третьої особи.

Сторони в зобов'язанні. Множинність осіб у зобов'язаннях. Солідарні, часткові і субсидіарні зобов'язання. Регресне зобов'язання. Зобов'язання на користь третьої особи. Зобов'язання, які пов'язані з особою боржника або кредитора. Зміна сторін в зобов'язанні. Уступка вимоги та перевід боргу.

Зміст договору. Істотні умови договору. Звичайні та випадкові умови договору. Форма договору .

Укладення договору. Стадії укладення договору (оферта, акцепт). Момент укладення договору за пропозицією, зробленою з зазначенням строку для відповіді і без зазначення строку для відповіді. Відповідь про згоду укласти договір на інших умовах. Передоговірні спори.

Тлумачення умов договору. Зміна змісту договору в період його дії. Випадки розірвання договору.

Поняття і значення виконання зобов'язань. Предмет виконання зобов'язань. Принципи виконання зобов'язань. Належне і реальне виконання зобов'язань. Принцип договірної дисципліни. Дотримання добросовісності і розумності, правил ділового обороту при виконанні зобов'язань.

Суб'єкт виконання зобов'язання. Виконання кредитором і третій особі. Покладення виконання зобов'язання на третю особу. Виконання грошового зобов'язання.

Предмет виконання зобов'язання. Виконання альтернативних і факультативних зобов'язань.

Місце виконання зобов'язання. Строк виконання зобов'язань. Виконання зобов'язань, в якому строк виконання не встановлений або визначений моментом витребування кредитором. Дострокове виконання. Прострочка виконання зобов'язання.

Спосіб виконання. Валюта грошових зобов'язань.

Література: [2-6, 17-22, 24-28]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Окремі питання особливої частини торговельного права

Тема 5. Договори купівлі-продажу та поставки товарів

Поняття договору купівлі-продажу в торговельному праві. Сторони в договорі купівлі-продажу. Істотні умови договору купівлі-продажу. Права і обов'язки продавця і покупця. Момент виникнення права власності у покупця. Ризик випадкової загибелі проданої речі.

Відмінність договору купівлі-продажу від договору поставки. Форма договору поставки. Місце та строки виконання договору. Доставка товару.

Правові наслідки неналежного виконання (невиконання) договору купівлі-продажу. Відповідальність продавця за недоліки проданої речі. Відповідальність продавця за відсудження речі у покупця.

Особливості укладення договорів купівлі - продажу на біржах, аукціонах, ярмарках.

Договір купівлі-продажу в міжнародному комерційному праві.

Література: [2, 3, 14, 17,-20, 22, 26-28]

Тема 6. Договір про надання послуг. Комерційне посередництво

Договір оплатного надання послуг. Основні риси таких договорів. Права та обов'язки сторін за договором оплатного надання послуг. Оплата договору. Припинення договору.

Поняття представництва. Види представництва. Повноваження представника. Наслідки укладення угоди не уповноваженою особою або з перевищенням повноважень.

Довіреність: поняття і види. Форма і строк дії довіреності. Умови передоручення. Припинення довіреності. Наслідки припинення довіреності.

Відмінність представництва від посередництва. Повноваження представника, маклера, брокера, дистриб'ютора.

Відмінність представництва від комерційного представництва.

Особливості дилерського та дистриб'юторського договорів.

Література: [2, 3, 14, 17,-20, 22, 26-28]

Тема 7. Договір майнового найму

Співвідношення понять «найм» та «оренда». Договір майнового найма. Права та обов'язки сторін за договором майнового найму. Припинення договору.

Особливості договору оренди будівлі чи споруди.

Особливості договору оренди підприємства.

Особливості правового регулювання відносин з договору лізингу. Види лізингу. Права та обов'язки сторін за договором фінансового лізингу. Відповідальність сторін за договором фінансового лізингу.

Література: [2, 3, 14, 17,-20, 22, 26-28]

Тема 8. Договір підряду

Загальна характеристика договору підряду. Види договору підряду. Права та обов'язки сторін договору. Відповідальність сторін договору підряду. Припинення договору.

Особливості договору будівельного підряду.

Особливості договору підряду на виконання проектних та дослідницьких робіт.

Особливості договору побутового підряду.

Література: [2, 3, 14, 17,-20, 22, 26-28]

Тема 9. Договір перевезення та транспортної експедиції

Поняття та види транспортних договорів в торговому праві.

Договір перевезення вантажу. Основні види договорів перевезення : договір перевезення вантажу, договір чартеру (фрахтування). Допоміжні договір перевезення можна віднести наступні: договір надання транспортних засобів і пред'явлення вантажу до перевезення, договір завантаження та вивантаження вантажу. Особливості договору перевезення вантажу в прямому сполученні. Реквізити договору перевезення вантажу. Сторони договору перевезення вантажу. Права й обов'язки сторін договору перевезення вантажу. Товаросупровідні документи. Зміна зобов'язань за договором перевезення вантажу. Видача вантажу одержувачу.

Особливості правового регулювання договору чартеру/фрахту. Сторони договору. Реквізити договору чартеру/фрахту. Документи, що підтверджують наявність і зміст договору. Види коносаментів. Права й обов'язки сторін договору чартеру/фрахту.

Особливості правового регулювання договору експедирування. Сторони договору. Реквізити договору експедирування. Права й обов'язки сторін договору експедирування.

Література: [2, 3, 14, 17,-20, 22, 26-28]

Тема 10. Кредитно-розрахункові відносини в сфері торгівлі

Поняття кредитно-розрахункових відносин. Поняття банківської системи. Банківська система України. Порядок відкриття банківських рахунків.

Загальні положення про розрахунки та основні види розрахунків. Форми безготівкових розрахунків.

Кредитування комерційної діяльності. Види кредитів. Права та обов'язки сторін договору. Відповідальність сторін договору. Припинення договору.

Загальна характеристика договору факторингу.

Література: [2-4, 13, 14, 17,-20, 22, 26-28]

Тема 11. Позадовісні зобов'язання в торговельному праві

Поняття недоговірних зобов'язань і їх особливості та види.

Зобов'язання, що виникають внаслідок заподіяння шкоди. Поняття деліктного зобов'язання. Загальні підстави відповідальності за заподіяння шкоди. Обставини, що виключають — протиправність діяння заподіювача шкоди. Система зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди.

Окремі види зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Відповідальність за шкоду, заподіяну незаконними актами влади. Відповідальність за шкоду при пошкодженні здоров'я і заподіянні смерті громадянина. Відповідальність за шкоду, заподіяну неповнолітніми. Відповідальність за шкоду, заподіяну громадянином, визнаним недієздатним, а також громадянином, нездатним зрозуміти значення своїх дій. Відповідальність за шкоду, спільно заподіяну кількома особами.

Література: [2, 3, 14, 17,-20, 22, 23, 26-28]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Концепції правової природи торгового права.
2. Джерела торгового права в Україні та зарубіжних країнах: поняття та види.

3. Джерела правового регулювання торгового обігу в Європейському Союзі.
4. Цінні папери як об'єкт торгового права.
5. Речі як об'єкти торгових правовідносин.
6. Виробнича марка, товарний знак і знак обслуговування, а також найменування місця походження товарів як об'єкти торгового права.
7. Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн.
8. Комерсанти, торгові товариства за законодавством Франції, Німеччини, Англії та США.
9. Види торгових товариств у правових системах зарубіжних країн.
10. Фізична особа-підприємець в цивільному праві зарубіжних країн.
11. Реєстрація суб'єктів комерційної діяльності.
12. Правове регулювання природних монополій.
13. Правові форми участі держави в торгових правовідносинах.
14. Право власності юридичних осіб за законодавством різних держав.
15. Права на чужі речі: сервітути, узусфрукт, суперфіцій, емфітевзис, іпотека, заклад.
16. Загальні положення про зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн.
17. Сторони в зобов'язанні.
18. Істотні умови договору купівлі- продажу в торговому праві.
19. Правові наслідки неналежного виконання (невиконання) договору купівлі-продажу.
20. Договори про передачу майна у користування: найм, оренда, рента за законодавством різних держав.
21. Особливості договору оренди підприємства.
22. Особливості договору підряду на виконання проектних та дослідницьких робіт.
23. Представництво в цивільному праві зарубіжних країн.

24. Відмінність представництва від посередництва. Повноваження представника, маклера, брокера, дистриб'ютора.
25. Особливості правового регулювання договору чартеру/фрахту.
26. Особливості правового регулювання договору експедирування.
27. Поняття позовної давності в цивільному праві зарубіжних країн, її значення для застосування.
28. Порядок відкриття банківських рахунків.
29. Кредитування комерційної діяльності.
30. Недоговірні зобов'язання в торговому праві зарубіжних країн.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття та концепції правової природи торгового права.
2. Торгове право та суміжні галузі.
3. Предмет, суб'єкти та методи торгового права.
4. Принципи торгового права.
5. Джерела торгового права.
6. Особливості джерел торгового права в Україні.
7. Джерела торгового права зарубіжних країн: поняття та види.
8. Особливості джерел торгового права країн системи загального права: Англії та США.
9. Особливості джерел торгового права Франції, Німеччини, Австрії.
10. Джерела правового регулювання торгового обігу в Європейському Союзі.
11. Роль та значення звичаїв та звичаєвостей, судової практики в системі джерел торгового права зарубіжних країн.
12. Цивільні правовідносини: поняття, види та особливості.
13. Суб'єкти торгових правовідносин в різних державах
14. Об'єкти торгових правовідносин в різних державах
15. Елементи торгових правовідносин в країнах англо-американської та континентальної цивільно –правової системи
16. Поняття підстав виникнення торгових правовідносин в різних державах.

17. Фізична особа-підприємець в торговому праві.
18. Обсяг дієздатності та правоздатності фізичної особи в різних державах.
19. Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн: поняття та види.
20. Порядок і способи створення юридичної особи за законодавством різних держав.
21. Види господарських товариств (АТ, ТОВ, ТДВ, повне та командитне товариство), види торгових товариств у правових системах зарубіжних країн.
22. Організаційно-правові форми комерційних юридичних осіб.
23. Торгові товариства.
24. Реєстрація комерсантів.
25. Держава як учасник торгових правовідносин.
26. Правові форми участі держави в торгових правовідносинах в цивільному праві зарубіжних країн
27. Об'єкти торгового обігу: поняття та види.
28. Речі, як об'єкти торгового обігу.
29. Майно, гроші та валютні цінності, нематеріальні блага, як об'єкти торгового обігу в різних державах.
30. Виробнича марка, товарний знак і знак обслуговування як об'єкти торгового обігу.
31. Найменування місця походження товарів як об'єкти торгового права.
32. Дії та послуги як об'єкти торгових правовідносин в різних державах.
33. Право власності фізичних осіб-підприємців в цивільному праві зарубіжних країн.
34. Право власності юридичних осіб.
35. Поняття договору в торговому праві України та інших держав.
36. Сторони в зобов'язанні.
37. Зміст торгового договору.
38. Форма торгового договору.

39. Належне і реальне виконання зобов'язань.
40. Суб'єкт виконання зобов'язання.
41. Місце виконання зобов'язання.
42. Зміна змісту договору в період його дії.
43. Строк виконання зобов'язань.
44. Спосіб виконання торгового договору.
45. Поняття зобов'язання в цивільному праві України та інших держав.
46. Загальні положення про зобов'язання в торговому праві зарубіжних країн.
47. Договір в торговому праві різних країн (поняття, види, структура, зміст договору).
48. Укладення торгового договору.
49. Поняття договору купівлі-продажу в торговому праві.
50. Істотні умови договору купівлі-продажу.
51. Права і обов'язки продавця і покупця.
52. Договір поставки.
53. Особливості укладення договорів купівлі - продажу на біржах, аукціонах, ярмарках.
54. Відповідальність продавця за недоліки проданої речі.
55. Відповідальність продавця за відсудження речі у покупця.
56. Договір купівлі-продажу в міжнародному комерційному праві.
57. Договір майнового найма.
58. Договір оплатного надання послуг.
59. Довіреність: поняття і види.
60. Особливості правового регулювання відносин з договору лізингу.
61. Особливості договору будівельного підряду.
62. Особливості договору підряду на виконання проектних та дослідницьких робіт.
63. Особливості договору побутового підряду.

64. Договори про передачу майна у користування: найм, оренда в різних державах.
65. Відмінність представництва від посередництва. Повноваження представника, маклера, брокера, дистриб'ютора в різних державах.
66. Відмінність представництва від комерційного представництва.
67. Представництво в цивільному праві зарубіжних країн: поняття, види та форми представництв.
68. Підстави здійснення представництва в різних державах.
69. Договір комісії в континентальній системі права і агентський договір в системі загального права.
70. Особливості дилерського договору.
71. Особливості дистриб'юторського договору.
72. Договори про виконання робіт: підряд в різних державах.
73. Договори про надання послуг: зберігання, страхування, перевезення в різних державах.
74. Відповідальність сторін договору підряду.
75. Поняття та види транспортних договорів в торговому праві.
76. Особливості правового регулювання договору чартеру/фрахту.
77. Особливості договору перевезення вантажу.
78. Товаросупровідні документи при перевезеннях.
79. Особливості правового регулювання договору експедирування.
80. Поняття кредитно-розрахункових відносин.
81. Порядок відкриття банківських рахунків.
82. Загальні положення про розрахунки та основні види розрахунків.
83. Форми безготівкових розрахунків.
84. Кредитування комерційної діяльності.
85. Загальна характеристика договору факторингу.
86. Не договірні зобов'язання в різних державах.
87. Зобов'язання, що виникають внаслідок заподіяння шкоди.
88. Поняття деліктного зобов'язання.

89. Загальні підстави відповідальності за заподіяння шкоди в різних державах.
90. Система зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // ВВР України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Господарський кодекс від 16.01.2003 № 436-IV / Голос України від 14.03.2003 — № 49.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // ВВР України.— 2003.— №№ 40-44.— ст. 356.
4. Закон України «Про обіг векселів в Україні». [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2374-14/ed20100909>.
5. Закон України «Про електронний цифровий підпис». [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/852-15> .
6. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/851-15> .
7. Закон України «Про захист прав споживачів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> .
8. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1775-14> .
9. Закон України «Про товарну біржу». [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1956-12> .

10. Закон України «Про ціни та ціноутворення». [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5007-17> .
11. Указ Президента України від 07. 1995 № 603/95 «Про державне регулювання відносин у сфері торгівлі». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/603/95> .
12. Концепція розвитку внутрішньої торгівлі України, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 20.12.1997 року №1449. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1449-97-%D0%BF> .
13. Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах, затверджене Постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 N 639. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0041-05>.
14. Актуальні проблеми господарського права: [навч. посіб.] / За ред. В.С. Щербини. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 528 с.
15. *Бушев А.Ю., Макарова О.А., Попондопуло В.Ф.* Коммерческое право зарубежных стран: Учебное пособие / Под общ.ред. В.Ф. Попондопуло. – СПб.: Питер, 2003. – 288 с.
16. *Гороховська О. В.* Єдиний торговий кодекс США як регулятор цивільних і торгових правовідносин // Держава та регіони. Серія : Право. — 2014. — № 3. — С. 118-124.
17. Гражданское и торговое право зарубежных государств: Учеб. Т. II / Отв. ред. *Е.А. Васильев, А.С. Комаров.* — 5-е изд., перераб. и доп. Том 1.— М.: Международные отношения, 2008. — 579 с.
18. Гражданское и торговое право зарубежных государств: Учеб. Т. II / Отв. ред. *Е.А. Васильев, А.С. Комаров.* — 5-е изд., перераб. и доп. Том 2. — М.: Международные отношения, 2008. — 659 с.
19. Гражданское и торговое право зарубежных стран: Учеб. пособ. / Под общ. ред. *В.В. Безбаха, В.К. Пучинского.* — М.: МЦФЭР, 2004. — 896 с.

20. Жук Л.А. Господарське право України: підруч./ Л.А.Жук, І.Л.Жук, О.М.Неживець,- К.: Кондор, 2011. - 434 с.
21. Мілаш В. С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов : монографія / В. С. Мілаш. — Х., 2007. — 440 с.
22. Підприємницьке право: Навч. посіб. / Ніколаєва Л.В., Старцев О.В., Пальчук П.М., Іваненко Л.М. – К. : Істина, 2001 – 480 с.
23. *Плахіна І. В.* Зобов'язання із заподіяння шкоди в праві ФРН, Франції, Англії та США // Часопис Академії адвокатури України. — 2013. — № 4.
24. *Утєхін І. Б.* Загальні положення про виконання договору в країнах континентального права: Німеччина та Франція // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. — 2011. — Вип. 1. — С. 81-88.
25. *Федорко М. С.* Правові наслідки порушення договору в праві країн англосаксонської та романо-германської правових сімей (на прикладі Англії, США, Франції та ФРН) // Вісник Одеського національного університету. Серія : Правознавство. — 2011. — Т. 16, Вип. 19. - С. 53-58
26. *Шимон С.І.* Цивільне та торгове право зарубіжних країн: Навчальний посібник. (Курс лекцій) – К.:КНЕУ, 2004. – 220с.
27. Щербина В.С. Господарське право : [підручник] / В.С. Щербина. – 6-те вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.
28. Good, Roy. Commercial Law [Second edition]. - London: Penguin Books, 1995. – 1201 с.

Додаткова:

29. Готун Е. Лицензирование и реорганизация: проблемы и пути разрешения//Юрид. практика. - 2010. - № 2. - С. 7.
30. Грицай А. Ответственность за торговлю алкогольными напитками и табачными изделиями без лицензии//Все о бухгалтерском учете. - 2000. - № 108. - С. 79.

31. Грицай А. Патентование торговли со склада//Все о бухгалтерском учете. - 2000. - № 108.-С. 87.
32. Грицай А. Патентование: сущность торгового патента, порядок его получения и возврата//Все о бухгалтерском учете. - 2009. - № 108. - С. 81.
33. Грицай А. Торговля и бытовые услуги при спецпатенте: какие расчетные документыиспользуются//Все о бухгалтерском учете. - 2000. - № 75. - С. 27.
34. Дмитриев А. Льготы по патентованию, или в каких случаях можно не приобретать торговый патент//Все о бухгалтерском учете. - 2000. - № 108. - С. 85.
35. *Дубчинин А.А.* Английское контрактное право : статуты, прецеденты, комментарии. Ч. 1. Заключение договора. — М. 2014.— 423 с.
36. *Дучал О. Ф.* Розвиток правового регулювання заставної за законодавством США та Німеччини // Економіка та право. — 2014. — № 1. — С. 100-102.
37. Ільницький Д. Законодавчі реалії ціноутворення в Україні // Юридичний журнал . - 2003.-№8(14).-С. 34.
38. Ковалев Д. Когда получается льготный торговый патент//Все о бухгалтерском учете. -2009.-№ 108.-С. 83.
39. Коммерческий кодекс Франции (Регламентарная часть) / пер. с фр., предисл., коммент. и примеч. В. Н. Захватаева Москва : Волтерс Клувер , 2010 — 670 с.
40. Кондик П. Державне регулювання цін і тарифів в Україні // Юридичний журнал. - 2003.-№8(14).-С. 29.
41. Мельник Н., Любецкий Н. Торговая деятельность: ограничения, предусмотренные законодательством в связи с ее осуществлением, ответственность за их нарушение // Предпринимательство, хозяйство и право,- 2006.-№1,- С.24-29; №2,- С.16-23.
42. *Мельникова Т.В.* Полное и коммандитное товарищества в России и Соединенных Штатах Америки: сравнительно-правовой аспект :

- монографія.— Красноярськ : Сибірський гос. аерокосмічний ун-т ім. акад. М. Ф. Решетнева , 2012 – 138 с.
43. *Мельникова Т.В.* Полное товарищество и товарищество на вере в праве России и Соединенных Штатов Америки : монография.— Красноярськ : СибГАУ , 2012 — 136, [1] с.
 44. Мизюк в. Когда приобретается торговый патент/ЛЗсе о бухгалтерском учете. - 2009. - №45.-С. 19.
 45. Мизюк В. Порядок использования наличности частным предпринимателем//Все о бухгалтерском учете. - 2010. - № 95. - С. 42.
 46. Мизюк В. Торговый патент при упрощенных системах налогообложения//Все о бухгалтерском учете. - 2000. - № 45. - С. 27.
 47. Мизюк В., Рыбалка О. Порядок регистрации частных предпринимателей//Все о бухгалтерском учете. - 2010. - № 66. - С. 22.
 48. *Некит Е. Г.* Право доверительной собственности в гражданском законодательстве Франции // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція. - 2013. - Вип. 5. - С. 133-136.
 49. *Оробинский В. В.* Английское договорное право : просто о сложном. Ростов-на-Дону : Феникс , 2015 — 345, [2] с.
 50. Осадчук Г. Окремі проблеми у сфері ліцензування // Юридичний журнал. - 2008. - №7. -С. 50.
 51. *Отраднава О. О.* Деліктні зобов'язання у цивільному праві Німеччини //Університетські наукові записки. — 2010. — № 4. — С. 47-52.
 52. Прядко Д. Ринкова ціна в законодавстві України // Юридичний журнал . - 2003. - № 8 (14).-С. 32.
 53. *Соловьева С.В.* Основные институты обязательного права правовой системы США / Ин-т законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации.— М. : Норма , 2007 — 174.
 54. Цвайгерт К. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права : в 2 т. / К. Цвайгерт, Х. Кетц ; пер. с нем. Ю. М. Юмашев. — М. :

- Международные отношения, 1998 . Т. 2 : Договор. Неосновательное обогащение. Деликт. — [Б. м.] : [б.и.], 1998. — 512 с.
55. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / за ред. О. В. Дзери, д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України, засл. юриста України [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 3-тє вид., переробл. і доп. - К. : Юрінком Інтер, 2010. — 976 с.
 56. Цивільне право України. Особлива частина : підручник / [Т. В. Боднар та ін.] ; за ред. О. В. Дзери, д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 3-тє вид., переробл. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2010. —1173 с.
 57. *Шанн Ян*. Основы гражданского права Германии. – М.: БЕК, 1996.
 58. *Шумилов В.М.* Правовая система США: учебное пособие для магистратуры, студентов и слушателей вузов, обучающихся по специальности "Юриспруденция" / В. М. Шумилов; Всероссийская акад. внешней торговли. - 3-е изд. — М. : Междунар. отношения, 2013 — 405 с.
 59. Cooter, Robert D. Getting incentives right : improving torts, contracts, and restitution / Robert D. Cooter and Ariel Porat Princeton, New Jersey ; Oxford : Princeton univ. press, cop. 2014 — 232 с.
 60. *Druey J.N.* Grundriss der Erbrechtes. — Zurich, 2002.
 61. Principles of European Contract Law. Kluwer Law International. — Parts I and II — 2000, Part III —2003.